

D. TILJAK, *Park*, Zagreb, Moderna galerija

lirskim, intimnim motivima naših primorskih gradova (*Trogir*, 1949; *Rovinj*, oko 1950). Njegovi posljednji akvareli i tempere slobodne su kolorističke improvizacije na rubu apstrakcije, s povremenim simboličnim prizvukom (*Završetak*, oko 1960; *Jesen*, 1965). U posljednjoj godini života objavio je mapu *Grafike otoka Visa*. God. 1966. u Komiži je otvorena Memorijalna zbirka Đure Tiljaka. — Samostalno je izlagao u Zagrebu (1930, 1938 — s L. Bezzeredijem, 1962, 1970) i Osijeku (1973). Retrospektivna mu je izložba priređena u Zagrebu 1972.

BIBL.: *Zapad i Istok likovnih problema*, Književnik, 1930, 2; *O francuskom kolorizmu s obzirom na izložbu Jovanovića, Ličenoskog i Plančića*, ibid., 1932, 2; *Izložba Georga Grosza u Zagrebu*, Literatura, 1932, 5–6; *Literarni i umjetnički bezbožnici*, Kultura, 1933, 2; *Izložbe umjetnika partizana*, Književnik, 1945, 1.

LIT.: *Lj. Babić*, Đuro Tiljak, Književnik, 1930, 2. — *M. Šeper*, Đuro Tiljak — Lujo Bezzeredi, HS, 1938, 7–8. — *G. Gamulin*, Povodom izložbe slikara-partizana, Republika, 1945, 1–2. — *Ž. Grum*, Crteži i grafika NOB (katalog), Zagreb 1955. — *B. Gagro*, Treća decenija — konstruktivno slikarstvo, ŽU, 1968, 6. — *J. Depolo*, Zemlja 1929–1935, u katalogu: Nadrealizam — Socijalna umetnost, Beograd, 1969. — *I. Zidić*, Slikarstvo, grafika, crtež, u katalogu: Zemlja, Zagreb 1971. — *S. Mateljan*, Đuro Tiljak — retrospektivna izložba (katalog), Zagreb 1972. — *B. Gagro*, Hrvatska grafika u prvoj polovini XX. stoljeća, u katalogu: Jugoslovenska grafika 1900–1950, Beograd 1978. — *D. Ivanuš*, Hrvatska likovna umjetnost u Narodnooslobodilačkom ratu (katalog), Kraljevo 1987. — *G. Gamulin*, Hrvatsko slikarstvo XX. stoljeća, II, Zagreb 1988.

TINJAN, selo nedaleko od Pazina sa župnom crkvom Sv. Šimuna iz 1773. Arhitektura crkve ima obilježja sjevernjačkoga baroknoga neoklasicizma. Posebice je zanimljivo pročelje koje ponavlja koncepciju gornjega kata pročelja pavlinske crkve u Sv. Petru u Šumi. Pilastri dijele pročelje na tri polja iznad kojih je moćni vijenac, a unutar polja niše s kipovima; nad gl. portalom je vitki kip Bl. Dj. Marije iznad kojega je ploča s natpisom. U crkvi je bačvasti svod izbraždan parovima susvodnica koje se kao opruge od vijenaca prebacuju na parove suprotnih pilastara. Zidno je platno vertikalno podijeljeno parovima pilastara između niša za kapele. Nad

svetištem je kupolasta kapa čiji je svod dekoriran medaljonima obrubljenim štukaturnim rokoko ukrasima.

LIT.: *R. Matejčić*, Le caratteristiche fondamentali dell'architettura dell'Istria nei secoli XVII e XVIII, Atti, Centro di ricerche storiche — Rovigno, 1979–80, 10, str. 256. — *Horvat — Matejčić — Prijatelj*, Barok.

TIRONI, Feliks, slikar amater (Brač, 1722–1808); po zanimanju bio časnik. Njegovi radovi osrednje kvalitete i zakasnelih baroknih crta iz posljednjih dvaju desetljeća XVIII. st. nalaze se u Supetru (dva oslikana relikvijara i oltarna slika u župnoj crkvi, portret župnika Durlindane u župnome uredu), Mircima i Bolu na Braču, Makarskoj te Kamenu kraj Splita (oltarne slike).

LIT.: *K. Prijatelj*, Novi vijek, u knjizi: Kulturni spomenici otoka Brača, Zagreb 1960, str. 219–222. — *Isti*, Pala Feliksa Tironija u Kamenu, Peristil, 1979, 22.

TIRONI, Vicko Jurjev, drvorezbar (otok Brač, XVIII. st.). Spominje se kao »marangone e modellista« (drvodjela i maketar). Izradio dijelove crkv. namještaja u župnoj crkvi u Donjemu Humcu na Braču (1773, 1791), križ za crkvu u Supetru (očuvano samo podnožje), postavio je stakla na ruži stolne crkve u Trogiru (1785), izradio izrezbareni okvir vrata za raspelo u crkvi Sv. Filipa u Makarskoj (1786), prozore na župnoj crkvi u Pučišćima (1793), korska sjedala u stolnoj crkvi u Korčuli (1795–96).

LIT.: *C. Fisković*, Korčulanska katedrala, Zagreb 1939, str. 66, 99–100. — *K. Prijatelj*, Novi vijek, u knjizi: Kulturni spomenici otoka Brača, Zagreb 1960, str. 230. — *C. Fisković*, Spomenici grada Makarske, u zborniku: Makarska i Makarsko primorje, Makarska 1970, str. 230–231. — *Horvat — Matejčić — Prijatelj*, Barok.

TISCHBEIN, August Antun → SELB, AUGUST

TISNO, naselje na otoku Murteru, nastalo u XV. st. naseljavanjem stanovništva iz unutrašnjosti koje je pobjeglo pred Turcima. Spominje se od 1474. Župna crkva Sv. Duha građena je 1548, barokizirana 1791; nedovršeni zvonik, odvojen od crkve, gradili su 1680–84. domaći majstori V. Drobnjak i V. Foretić. Ostale crkvice su iz XVII. st. U naselju je

I. TIŠOV, *Umjetnost*, zidna slika u »Zlatnoj dvorani« u Zagrebu

očuvana kula iz 1475, a pred njom je 1797. sagrađen most koji preko tjesnaca povezuje otok s kopnom. U susjednim Jezerima nalaze se ruševine tzv. Vičnice iz mlet. doba, a u napuštenu zaseoku Ivinju na kopnu srednjovj. crkva Sv. Martina.

LIT.: K. Stošić, Sela šibenskog kotara, Šibenik 1941. — Horvat — Matejčić — Prijatelj, Barok. — S. Kulušić, Murterski kraj, Murter 1984. N. B. B.

TIŠINA, Franjo Zvonimir, arhitekt (Zagreb, 10. X. 1910 — 25. I. 1984). Studij arhitekture završio u Zagrebu 1938. Djelovao u Zagrebu do 1955, potom u Austriji. Izveo je vile u Vrapču (1938) i Dubravi (1942) u Zagrebu, zgradu gimnazije u Gospiću (1939–41); koncertnu dvoranu bivšega Doma armije u Zvonimirovoj ul. (1946–49), stambene zgrade u Zvonimirovoj ul. 39, 45, 77, Mikančevoj ul. 15–17; Bogošićevoj 9, Vrbanićevoj 1–3, Crvenoga križa 11, 18, 20, pregradnju Sjemeništa za Vojnu bolnicu te prijemnu bolničku halu (1949–53) — sve u Zagrebu. Autor je mnogobrojnih stambenih zgrada (1961–69), hotela »Hilton« (1973–75, s F. Pfefferom) te tvorničke i upravne zgrade »Coca-Cole« — sve u Beču. Znatno je Tišinin doprinos u oblikovanju unikatnoga namještaja (stolac za bar u Poreču, 1955) te interijerskim rješenjima iz ranih pedesetih godina (prodavaonica »Zagreb« u Jurišićevoj ul. 24, 1950; trgovina »Sloga« u Ilici 12, 1952). — Sudjelovao je na natječajima za Medicinski grad na Šalati u Zagrebu (I. nagrada, 1941, s V. Turinom), hotel na Plitvičkim jezerima, tipske narodne škole (dvije III. nagrade, 1942), hotel s plivalištem u Preradovićevoj ul. (1942), Sveučilišni konvikt »Napredak« na Tuškancu (1944) u Zagrebu; Predsjedništvo vlade u Beogradu (III. nagrada, 1947, s K. i B. Ostrogović, M. Marasovićem).

LIT.: A. Laslo, Franjo Zvonimir Tišina, ČIP, 1994, 11–12. — V. Grimmer, O bečkim radovima arhitekta Tišine, ibid., 1994, 11–12. A. Las.

TIŠOV, Ivan, slikar (Viškovci kraj Đakova, 8. II. 1870 — Zagreb, 20. XI. 1928). Školovao se na Obrtnoj školi u Zagrebu, potom na Kunstgewerbeschule u Beču i na Akademiji u Münchenu 1893/94; profesor na Obrtnoj školi u Zagrebu. Radi izrade slika za Sveučilišnu biblioteku u Zagrebu boravi u Parizu 1913/14. na Académie Julian (kod J. P. Laurensa).

Počinje slikati u duhu historicističkih shvaćanja Kršnjavoga, na tragu preraphaelitsko-nazarenske poetike. Prvi su mu važniji radovi alegorijske kompozicije u »Zlatnoj dvorani« Odjela za bogoštovlje i nastavu u Zagrebu (*Bogoštovlje, Umjetnost, Nastava i Znanost*, 1893–96). Za razliku od reprezentativnih djela koja će mu donijeti mnogobrojne narudžbe religioznih slika (ikonostas u Plaškome, suradnja na ikonostasisima u Križevcima i Bjelovaru, Požegi i Korenici), njegovo je »slobodno« slikarstvo blisko problematiki vremena u rasponu od realizma do simbolizma (portreti, žanr-prizori). Bukovčevim dolaskom u Zagreb prolazi kroz njegov utjecaj u smislu kvaziimpresionističkoga shvaćanja boje i svjetla na idealiziranoj tematici iz nar. života (dekoracija foajea HNK u Zagrebu, 1905; *Pod javorom*, 1906), no ubrzo se ustaljuje u jednostavnu plenerizmu na bukolikim motivima iz zagrebačke okolice (*Iz Maksimira*, 1911; *Potok Kraljevac*, oko 1912). Boravak u Parizu približio ga je službenoj umjetnosti pariških salona u tragu prošlostoljetnoga akademskog realizma. U svojim je dekorativnim kompozicijama znao uskladiti i povezati figuralne grupe i pejzažnu sceneriju. U snažnu osjećaju prirode i punoće života, folkloristiku zamjenjuje mitologija naglašene simbolike i neskrivena hedonizma (*Satiri*, 1916; *Satiri i nimfe*, 1917). U tome je duhu dekorirao vlastitu kuću u Zagrebu te izradio slike u Nacionalnoj i sveučilišnoj biblioteci (1914). U javnim je radovima tijekom trećega desetljeća njegovu maštu sputavao diktat i ukus naručitelja (sadržaji iz suvremene povijesti u zagrebačkoj Sabornici i beogradskoj Skupštini). Naslikao je i mnogobrojne portrete (*M. Dežman*, 1900; *V. Vidrić*, 1909; *H. Bollé*, 1913), kao i otmjene i senzualne ženske likove (*Rebeka*, 1894; *Portret žene*, 1907). — Samostalno je izlagao u Zagrebu 1893 (s R. Frangešom) i Budimpešti 1907; posthumno u Zagrebu 1974 (s J. Bužanom). Retrospektivna izložba mu je priredena u Osijeku 1988.

LIT.: I. Kršnjavi, Pogled na razvoj hrvatske umjetnosti u moje doba, HK, 1905, I. — M. Peić, Ivan Tišov, u knjizi: Hrvatski slikari i kipari: Slavonija — Srijem, Osijek 1969. — B. Balen, Osječko slikarstvo od 1900–1916 (katalog), Osijek 1972. — Z. Rus, Josu Bužan — Ivan Tišov (katalog), Zagreb 1974. — Z. Tonković, Ivan Tišov (katalog), Osijek 1988. Z. Ton.

TKALČIĆ, Ivan Krstitelj, povjesničar (Zagreb, 4. V. 1840 — 11. V. 1905); prebendar zagrebačke prvostolne crkve, arhivar Kaptola, 1882–96. arhivar